

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I
ROMKULTUR
2010**

FÖRESKRIFT 52/011/2010

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I
ROMKULTUR
2010**

FÖRESKRIFT 52/011/2010

© Utbildningsstyrelsen

Föreskrifter och anvisningar 2010:28

www.utbildningsstyrelsen.fi

ISBN 978-952-13-4682-8 (hft.)

ISBN 978-952-13-4683-5 (pdf)

ISSN-L 1798-8977

ISSN 1798-8977 (print)

ISSN 1798-8985 (online)

Kopijyvä Oy, Esbo 2011

FÖRESKRIFT

22.11.2010

52/011/2010

Giltighetstid: fr.o.m. 1.1.2011 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten
att utfärda föreskriften bygger på
L 631/98, 13 § 2 mom

Upphäver UBS:s föreskrift
6.4.2006 nr 18/011/2006

Ändrar Utbildningsstyrelsens föreskrift
-

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR

Utbildningsstyrelsen har beslutat om grunderna för specialyrkesexamen för instruktör i romkultur. Examensgrunderna ska iakttas fr.o.m. 1.1.2011. Examensprestationer som påbörjats innan föreskriften i kraftträdande kan fullföljas enligt grunderna av den 6.4.2006 nr 18/011/2006 t.o.m. 31.12.2012.

Examenskommissionen och examensarrangören kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

När utbildning som förbereder för en fristående examen anordnas, beslutar utbildningsanordnaren om innehållet i utbildningen och ordnandet av utbildningen i enlighet med examensgrunderna. Den som deltar i utbildningen skall som en del av utbildningen beredas möjlighet att avlägga en fristående examen.

Generaldirektör

Timo Lankinen

Undervisningsråd

Hanna Ketonen

BILAGA

Specialyrkesexamen för instruktör i romkultur 2010

INNEHÅLL

1	FRISTÅENDE EXAMINA.....	7
1.1	Anordnande av fristående examina.....	7
1.2	Avläggande av fristående examen.....	7
1.3	Grunderna för fristående examen	7
1.4	Personlig tillämpning i fristående examen.....	7
1.5	Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen.....	8
1.6	Betyg	8
1.7	Utbildning som förbereder för fristående examen	9
2	SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR	9
2.1	Examensdelarna.....	9
3	KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN.....	9
3.1	Främjande av romernas ställning och kultur	11
3.2	Krävande sakkunniguppgifter för instruktör i romkultur och internationellt arbete med romska frågor	12
3.3	Användning av och instruktion i romani	14
3.4	Produktion och administration av projekt som stödjer romernas ställning och delaktighet.....	16
Bilaga 1	Beskrivning av branschen och yrkesskickligheten för den som avlagt specialyrkesexamen för instruktör i romkultur.....	18

1 FRISTÅENDE EXAMINA

1.1 Anordnande av fristående examina

Examenskommissionerna som tillsätts av Utbildningsstyrelsen och består av representanter för arbetsgivare, arbetstagare, lärare och vid behov självständiga yrkesutövare ansvarar för anordnandet och övervakningen av fristående examina samt utfärdar examensbetyg. Examenskommissionerna gör ett avtal om anordnande av fristående examina med utbildningsanordnarna och vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser. Fristående examina kan inte anordnas utan giltigt avtal med examenskommissionen.

1.2 Avläggande av fristående examen

Fristående examen avläggs genom att examinanderna vid examenstillfällena i praktiska arbetsuppgifter påvisar det kunnande som förutsätts i examensgrunderna. Varje examensdel ska bedömas skilt för sig. Bedömningen görs som ett samarbete mellan representanter för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningssektorn. Inom branscher där det är vanligt med självständiga yrkesutövare tas även denna part i beaktande vid valet av bedömare. Bedömningen godkänns slutligen av examenskommissionen. Examensbetyg kan beviljas då examinanden har avlagt alla examensdelar som krävs med godkänt vitsord.

1.3 Grunderna för fristående examen

I examensgrunderna fastställs vilka delar och eventuella kompetensområden som hör till examen, uppbyggnaden av examen, den yrkesskicklighet som krävs i de olika examensdelarna, bedömningsgrunderna (målen och kriterierna för bedömningen) samt sätten att påvisa yrkesskicklighet.

En examensdel utgör ett delområde inom yrket som går att avskilja från den naturliga arbetsprocessen till en självständig helhet som kan bedömas. Kraven på yrkesskicklighet som beskrivs i de olika examensdelarna koncentrerar sig på de centrala funktionerna och verksamhetsprocesserna inom yrket samt på yrkespraxis inom den aktuella branschen. De omfattar även färdigheter som allmänt behövs i arbetslivet, till exempel sociala färdigheter.

Målen och kriterierna för bedömningen är härledda ur kraven på yrkesskicklighet. Målen för bedömningen anger de kunskapsområden som man vid bedömningen fäster särskild vikt vid. Definitionen av dessa mål underlättar också bedömningen av den aktuella arbetsprocessen. Bedömningen ska täcka alla de mål för bedömning som beskrivs i examensgrunderna. Kriterierna för bedömningen bestämmer den kvalitativa och kvantitativa nivån på en godkänd prestation.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet innehåller preciserande anvisningar om avläggandet av examen. Yrkesskickligheten påvisas i allmänhet i autentiska arbetsuppgifter. Sätten att påvisa yrkesskicklighet kan innehålla direktiv för bl.a. hur en examensprestation vid behov kan kompletteras så att alla krav på yrkesskicklighet blir beaktade.

1.4 Personlig tillämpning i fristående examen

Utbildningsstyrelsen har utfärdat en särskild föreskrift om individualisering.

1.5 Bedömning av yrkesskickligheten i fristående examen

Vid bedömning av yrkesskickligheten är det viktigt att ingående och noggrant granska hur examinanderna visar att de kan det som examensgrunderna förutsätter i kraven på yrkesskicklighet för den aktuella examensdelen. Vid bedömningen tillämpas de bedömningskriterier som fastställts i examensgrunderna. Bedömarna ska mångsidigt använda sig av olika och i första hand kvalitativa bedömningsmetoder. Används endast en metod, blir resultatet inte nödvändigtvis tillförlitligt. Vid bedömningen beaktas bransch- och examensspecifika särdrag i enlighet med examensgrunderna. Om examinanderna har tillförlitliga utredningar om tidigare påvisat kunnande, granskar bedömarna hur de motsvarar kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna. Bedömarna föreslår för examenskommissionen att kunnandet erkänns som en del av examensprestationen. Examenskommissionen fattar det slutliga beslutet om erkännande av tidigare påvisat kunnande som tillförlitligt utretts.

Bedömning av yrkesskicklighet är en process där insamling av bedömningsmaterial och dokumentering av bedömning spelar en viktig roll. Representanter för arbetslivet och lärare gör på trepartsbasis en noggrann och mångsidig bedömning. Examinanderna ska klart och tydligt få veta hur bedömningsgrunderna tillämpas i deras eget fall. De ska också ges möjlighet att själva bedöma sina prestationer. Examensarrangören gör upp ett bedömningsprotokoll över examensprestationen för den aktuella examensdelen som undertecknas av bedömarna. Till en bra bedömningsprocess hör också att efter detta ge examinanderna respons på prestationerna. Det slutliga bedömningsbeslutet fattas av examenskommissionen.

Bedömare

De personer som bedömer examinandernas yrkesskicklighet ska ha god yrkeskunskap inom det aktuella området. Examenskommissionen och examensarrangören kommer överens om bedömarna i avtalet om anordnande av fristående examen.

Rättelse av bedömning

Examinanderna kan inom lagstadgad tid anhålla om rättelse av bedömning av den examenskommission som ansvarar för den aktuella examen. En skriftlig begäran om rättelse riktas till examenskommissionen. Examenskommissionen kan efter att ha hört bedömarna besluta om en ny bedömning. Det går inte att genom besvär anhålla om ändring av examenskommissionens beslut som gäller rättelse av bedömning.

1.6 Betyg

Examenskommissionen beviljar examensbetyg och betyg för en eller flera avlagda examensdelar. Betyg över deltagande i förberedande utbildning ges av utbildningsanordnaren. Utbildningsstyrelsen har utfärdat direktiv om vilka uppgifter som ska antecknas på betygen.

Betyg för en eller flera examensdelar ges på begäran. Examensbetyget, liksom betyget för en eller flera avlagda examensdelar, undertecknas av en representant för examenskommissionen och en representant för examensarrangören.

En anteckning om avlagd fristående examen i ett av Utbildningsstyrelsen godkänt yrkesbevis är ett intyg över avlagd examen som är jämförbart med ett examensbetyg. Examens-

arrangören skaffar och undertecknar yrkesbeviset. Yrkesbeviset är avgiftsbelagt för examinanden.

1.7 Utbildning som förbereder för fristående examen

Det går inte att ställa förhandsvillkor om deltagande i utbildning på dem som deltar i fristående examina. Examina avläggs ändå huvudsakligen i samband med förberedande utbildning. Förberedande utbildning ska anordnas i enlighet med examensgrunderna. Utbildningen och examenstillfällena ska planeras utgående från examensdelarna. Den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen ska ges möjlighet att delta i examenstillfällena och avlägga fristående examen som en del av utbildningen.

2 SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR

2.1 Examensdelarna

Specialyrkesexamen för instruktör i romkultur utgörs av en obligatorisk och fyra valfria examensdelar av vilka en (1) ska väljas. Examen är klar då de två examensdelar som krävs har avlagts med godkänt betyg. Examinanderna kan dessutom fritt till sin examen infoga delen företagsamhet (5).

Den obligatoriska delen i specialyrkesexamen för instruktör i romkultur är

3.1 Främjande av romernas ställning och kultur.

Examens valfria delar av vilka en del ska väljas

- 3.2 Krävande sakkunniguppgifter för instruktör i romkultur och internationellt arbete med romska frågor
- 3.3 Användning av och instruktion i romani
- 3.4 Produktion och administration av projekt som stödjer romernas ställning och delaktighet.

3 KRAVEN PÅ YRKESSKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

Varje utbildningsanordnare sörjer, i enlighet med examensgrunderna för specialyrkesexamen för instruktör i romkultur, för att personlig tillämpning genomförs vid ansökan till och avläggande av examen och till utbildning som förbereder för den samt vid förvärvande av behövlig yrkesskicklighet. Om examinanderna inte deltar i den förberedande utbildningen sköter examensanordnaren om den personliga tillämpningen. Den personliga tillämpningen dokumenteras i ett för ändmålet avsett dokument som uppdateras i takt med att examensprocessen framskrider.

Yrkesskickligheten som krävs i examensgrunderna påvisas, i regel, i en autentisk arbets-situation vid en personligt tillämpad examenssituation utgående från planen för anord-nande av specialyrkesexamen för instruktör i romkultur, varvid examinanderna hel-täckande påvisar den yrkesskicklighet som examensgrunderna förutsätter.

Specialyrkesexamen för instruktör i romkultur bedöms för en examensdel i sänder så att examinandernas yrkesskicklighet jämförs med kraven på yrkesskicklighet för ifrågavarande examensdel. Vid examenstillfällena påvisar examinanderna färdighet och förmåga att tillämpa sitt kunnande i föränderliga situationer och verksamhetsmiljöer.

Efter varje examenstillfälle bedömer och dokumenterar bedömaren eller bedömarna yrkesskickligheten som examinanderna påvisar i relation till kraven på yrkesskicklighet för examensdelen och målen och kriterierna för bedömningen. Examinandernas självvär-dering är en väsentlig del av examensprestationen. En responsdiskussion som anordnas efter examenstillfället är en del av en god bedömningsprocess.

Vid ett enskilt examenstillfälle räcker det med bedömning av en representant ur den trepartsbaserade bedömningsgruppen. Hela den trepartsbaserade bedömningsgruppen bör delta i utvärderingssamtalet om examensdelen.

Efter alla examenstillfällen som hör till examensdelen hålls ett utvärderingssamtal i vilket alla tre parter deltar tillsammans med examinanderna, representanter för arbetsgivarna och arbetstagarerna samt en sakkunnig inom sin egen bransch som representant för undervisningsväsendet.

Vid diskussionen bedömer de tillsammans yrkesskickligheten som examinanderna påvisat utgående från kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen i examensdelen. Examinanderna presenterar bedömningarna som de fått, sin egen självvärdering och de bedömda dokumenten i anslutning till examensprestationen om den egna yrkesskickligheten och hur den påvisas. Examinanderna och bedömarna diskuterar tillsammans och bedömer yrkesskickligheten som examinanderna påvisat utgående från bedömningarna och dokumenten och utgående från kraven på yrkesskicklighet samt målen och kriterierna för bedömningen i examensdelen.

Som avslutning på bedömningsdiskussionen håller bedömningsgruppen ett möte där den fattar beslut om de ska föreslå godkännande eller underkännande av examensdelen för examenskommissionen samt ger ett skriftligt utlåtande om detta.

Krav på yrkesskicklighet, mål och kriterier för bedömningen

Kraven på yrkesskicklighet för examensdelen som baseras på uppgifterna och färdigheter-na i arbetslivet definieras på följande sidor med fet stil. Därunder i vänstra kolumnen finns målen för bedömningen härledda ur kraven på yrkesskicklighet som uttrycker de färdighetsområden som är centrala för yrkesskickligheten och vid vilka speciell uppmärk-samhet fästes vid bedömningen. I den högra kolumnen definieras kriterierna för bedöm-ningen utgående från vilka godkännandet av examensprestationens kvalitativa och kvantitativa nivå bedöms. På basis av dessa grunder bedöms om examensprestationen godkänns. Därefter beskrivs hur examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet.

3.1 Främjande av romernas ställning och kultur

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan utnyttja romernas kultur- och historiekunskap i nätverken för minoritetsfrågor.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Användning av expertfärdigheter gällande romkultur	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • tillämpar sakkunnigt skriftligt och muntligt i sitt arbete kunskap i anslutning till romernas samhälleliga ställning, historia och tradition • utnyttjar i sitt arbete författningar som gäller minoriteters ställning för att främja romernas kultur, språk och minoritetsställning • arbetar och visar god samarbetsförmåga i yrkesövergripande nätverk • kommunicerar muntligt och skriftligt både inom branschen och med utomstående med beaktande av målgruppens informationsbehov.
Examinanderna kan fungera i det finländska samhällssystemet.	
Att fungera i ett samhällssystem	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • utnyttjar i sitt arbete aktörernas politiska och administrativa system samt medborgarsamhällets verksamhet som medel för att påverka • handlar ansvarsfullt och etiskt i sitt arbete i enlighet med författningar, avtal och bestämmelser som gäller samhället och den egna branschen • visar att de förbundit sig att i sitt arbete verka för hållbar utveckling och sociala och kulturella principer • utnyttjar i sitt arbete det finska samhällets strukturer och påverkningskanaler.
Examinanderna kan främja romanispråkets användning och ställning inom det romska samfundet och i det finländska samhället.	
Främjande av romanispråkets användning och ställning	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • visar kännedom om romanispråkets ställning och användning inom det romska samfundet samt i det finländska samhället • främjar genom sin verksamhet använd-

	ningens av romani så att individens och gemenskapens språkliga identitet stärks <ul style="list-style-type: none"> • arbetar aktivt inom sin bransch för att romani utvecklas och återupplivas.
--	--

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna påvisar sin yrkesskicklighet i en autentisk arbetsmiljö, som i förenings-, myndighets-, projekt- eller sakkunnigarbete i vilket den yrkesmässighet, växelverkan och effekt som kraven på yrkeskunskap förutsätter förverkligas.

Vid behov kan påvisandet av yrkesskickligheten kompletteras med skriftliga alster, projektarbeten, som uppstår under examenstillfällena, muntliga motiveringar eller olika kombinationer av dessa. Examinandernas muntliga och skriftliga bedömning utgör en väsentlig del av påvisandet av yrkesskickligheten.

3.2 Krävande sakkunniguppgifter för instruktör i romkultur och internationellt arbete med romska frågor

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan arbeta med nationella och internationella organisationer som främjar minoriteters ställning.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Främjande av minoritetspolitik	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • medverkar i olika minoritetsbefrämjande aktörers nätverk som t.ex. likabehandlingsmyndigheter, officiella organisationer, medborgarorganisationer, internationella organisationer och kyrkor och beaktar deras verksamhetsätt och påverkningsmöjligheter • använder i sitt arbete mångsidigt olika sätt att främja romernas ställning.
Examinanderna kan sköta sakkunniguppgifter.	
Sakkunnig påverkan	Examinanderna <ul style="list-style-type: none"> • förmedlar information om romer på ett sakkunnigt och ansvarsfullt sätt • söker information i anslutning till branschen ur nationella och internationella dokument och källor samt använder dem i sitt arbete • söker praktiska lösningar för att bevara och främja minoritetskulturen

	<ul style="list-style-type: none"> • utarbetar framställningar, förslag och promemorior för olika ändamål • motiverar i sina framställningar behovet av finansiering, utvecklingsarbete eller någon annan aktiv åtgärd • verkar interaktivt med andra aktörer.
Examinanderna kan arbeta i internationell verksamhetsmiljö inom sin bransch.	
Internationellt arbete med romska frågor	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i det internationella arbetet med romska frågor inom sin egen bransch • utvärderar och utreder inom sin egen bransch specialfrågor i anslutning till romernas ställning i Europa • använder de möjligheter i sitt arbete som internationella organisationer som EU, ER, OSSE, FN erbjuder som strukturer, projekt, evenemang eller dokument • deltar i internationella arbetsgrupper och möten • kommunicerar och fungerar interaktivt inom sin egen bransch på det andra inhemska och åtminstone på ett främmande språk.
Examinanderna kan fungera i multilateralt samarbete.	
Multilateralt samarbete	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • fungerar i sitt arbete i multilateralt samarbete inom olika branscher, yrkeskåror och kulturer med ansvar för sitt eget deltagande och sina egna uppgifter • respekterar i sitt arbete sin egen och andra aktörers sakkunskap genom att visa goda förhandlings- och medlingsfärdigheter och förmåga till kompromisser • analyserar i sitt arbete helheterna ur olika synvinklar • främjar med sin egen verksamhet jämlikhet i det finländska samhället.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för den här examensdelen bedöms i en autentisk arbetsmiljö som organisations-, myndighets-, projekt- eller sakkunnigarbete i nationell eller internationell multilateral verksamhetsmiljö i vilken yrkesskicklighet, interaktivitet och effekt förverkligas. I den här examensdelen kan internationell verksamhetsmiljö också vara ett alternativ till arbete som sker utomlands, det kan vara arbete i arbetsgrupp, projekt, konferens eller liknande som försiggår i Finland men som ändå har en internationell dimension. I examensdelen ska ingå praktiskt arbete och interaktiva situationer. Funktionella situatio-

ner kan t.ex. vara presentations- och diskussionstillfällen, nätverksmöten och förhandlingstillfällen, brevväxling eller något annat lämpligt.

Vid behov kan påvisandet av yrkesskickligheten kompletteras med skriftliga alster, projektarbeten, som uppstår under examenstillfällena, muntliga motiveringar eller olika kombinationer av dessa. Examinandernas muntliga och skriftliga bedömning utgör en väsentlig del av påvisandet av yrkesskickligheten.

3.3 Användning av och instruktion i romani

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan använda romani.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Användning av romani och främjande av språkkännedomen	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder flytande språkets former muntligt och producerar skriftligt olika texter på romani • förstår avsikten med texten och budskapets innehåll, drar slutsatser och utvärderar textens innehåll och uttryckssätt • använder i sitt arbete mångsidiga medel för att upprätthålla och utveckla minoritetsspråken • handlar på ett sätt som främjar romanspråkets ställning • förstärker och utvecklar i instruktionen i romani det nationella romanispråkets och kulturens yrkesmässiga identitet • använder i sitt arbete ett yrkesövergripande nätverk för att förstärka och utveckla språkkännedomen • utvärderar kritiskt kunskaperna de skaffat om romanispråket och kulturen • använder i sitt arbete existerande material.
Examinanderna kan använda romani i instruktionsarbetet.	
Instruktion i användning av romani	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • talar och skriver på romani på det sätt som situationen kräver • beaktar vid handledning av sina kunder nivåkraven för romani i de nationella grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen

	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer utgångsnivån för dem som ska instrueras i enlighet med principer och bedömningsätt som används vid språk-instruktion • instruerar språkgrupper planenligt med beaktande av individuella behov hos dem som instrueras • agerar kultursensitivt vid handledning och i interaktiva situationer • reagerar korrekt på informationsbehov och skaffar tilläggsinformation vid behov
Examinanderna kan använda sig av läromedel på romani.	
Användning och produktion av läromedel på romani	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • skaffar varierande och ändamålsenliga läromedel och bedömer dem kritiskt • använder och tillämpar existerande läromedel och framställer kompletterande material som stöd för instruktionen • väljer och använder lämpliga instruktionsmetoder på ett sakkunnigt sätt med beaktande av olika syn på inläring.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för den här examensdelen bedöms i en autentisk arbetsmiljö som inom fritids- och rekreationsverksamhet, i inlärnings- och handledningsmiljöer, i språkbad, vid kulturevenemang eller i andra verksamhetsmiljöer där yrkesmässighet och interaktivitet förverkligas.

Examensdelens skriftliga arbeten kan t.ex. vara instruktionsmaterial och läromedel, handledningar och broschyrer, lekmaterial, ljudupptagningar, promemorior och fackliga artiklar.

Vid behov kan påvisandet av yrkesskickligheten kompletteras med skriftliga alster, projektarbeten, som uppstår under examenstillfällena, muntliga motiveringar eller olika kombinationer av dessa. Examinandernas muntliga och skriftliga bedömning utgör en väsentlig del av påvisandet av yrkesskickligheten

3.4 Produktion och administration av projekt som stödjer romernas ställning och delaktighet

Krav på yrkesskicklighet	
Examinanderna kan planera ett projekt.	
Mål för bedömningen	Kriterier för bedömningen
Planering av ett projekt	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker ett tema för projekt som främjar romernas ställning, språk och kultur och bedömer hur den planerade verksamheten lämpar sig som projekt • ansvarar för den centrala delen av projektets planering och genomförande i gott samarbete med andra aktörer • reder ut olika finansieringskällor och -principer genom att utarbeta en finansieringsplan för att genomföra projektet • fungerar som en del av en planeringsarbetsgrupp eller gör självständigt upp en projektplan i vilken det förutom projektets mål, resultat, målgrupp och administrering framgår en ekonomiplan, resurser, risker och ansvarsfördelning i anslutning till finansieringen samt planering av uppföljning och utvärdering • utnyttjar redan i planeringsskedet projektverksamheten som en möjlig modell enligt principen om hållbar utveckling.
Examinanderna kan administrera ett projekt.	
Genomföring av ett projekt	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och skapar sociala nätverk och kompanjonskap för att genomföra ett lyckat projekt • administrerar projekt eller har en ansvarsställning som projektchef, projektkoordinator eller planerare för en projekthelhet eller ett delprojekt • koordinerar ett projekt och arbetar bland många aktörer och samarbetspartner • genomför praktiska arrangemang inom projektet som att delegera uppgifter, hålla tidtabeller, uppfatta och reagera på föränderliga faktorer

	<ul style="list-style-type: none"> • rapporterar om projektets olika skeden enligt anvisningarna • informerar om hur projektet framskrider under dess olika skeden.
Examinanderna kan utvärdera och rapportera projektet.	
Avslutning av ett projekt	<p>Examinanderna</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumenterar och utvärderar de olika skedena i ett projekts verksamhet (eller en del av det) genom att utarbeta en utvärderingsplan på basis av projektets innehåll samt enligt organisationens och finansärens anvisningar • skapar en modell av projektets resultat genom att muntligt eller skriftligt presentera bra praxis, resultat och slutresultat • utarbetar en slutrapport i vilken projektets olika skeden och centrala resultat presenteras.

Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Examinanderna genomför, producerar och administrerar självständigt ett projekt eller genomför en del av en större projekthelhet. Med projekt menas en verksamhet i anslutning till utveckling, evenemang eller produktframställning i vilken man med projektet eftersträvar långvariga effekter och möjlighet att använda eller överföra det till ett annat sammanhang eller annan verksamhetsmiljö.

Vid behov kan påvisandet av yrkesskickligheten kompletteras med skriftliga alster, projektarbeten, som uppstår under examenstillfällena, muntliga motiveringar eller olika kombinationer av dessa. Examinandernas muntliga och skriftliga bedömning utgör en väsentlig del av påvisandet av yrkesskickligheten

Bilaga 1

BESKRIVNING AV BRANSCHEN OCH YRKESKICKLIGHETEN FÖR DEN SOM AVLAGT SPECIALYRKESEXAMEN FÖR INSTRUKTÖR I ROMKULTUR

Romerna är en minoritetsgrupp som har en officiellt erkänd minoritetsställning med samma rättigheter och skyldigheter som andra finska medborgare. Romernas och några andra gruppers rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur är särskilt stadgad i Finlands grundlag.

Romernas eget ökade deltagande och inflytande har skapat administrativa och organisationsbaserade strukturer på lokal, regional, riksomfattande och internationell nivå. Det har blivit en gängse metod att via många nationella och internationella planer och projekt utveckla verksamhetsmodeller som beaktar en romsk och mångkulturell synvinkel inom olika sektorer. Dessa aktiviteter har för sin del producerat en mångsidig yrkeskår som är specialiserad på romkultur och ett yrkesövergripande nätverk som koncentrerar sig på romska ärenden.

I Finland syns behovet av mångkulturellt kunnande också i en ökning av behovet av expertkunskap om den romska minoriteten, mot vilket instruktörer i romkultur kan svara. Instruktörer i romkultur har ett helhetsbetonat och strukturerat specialkunnande om romkulturen som behövs vid information, vid främjande av romernas ställning, språk och kultur, vid framförande eller produktion av ett kulturevenemang samt i samhällelig verksamhet i allmänhet.

Specialyrkesexamen för instruktör i romkultur är ett sätt att fördjupa och visa sakkunskap om romer, romani, projektarbete och i olika slag produktionskunnande. Examen ger en yrkesbeteckning åt personer som redan nu utför krävande arbete med romska frågor i t.ex. offentliga organisationer, inom olika projekt samt i nationella och internationella organisationer. Dessutom möjliggör specialyrkesexamen för instruktör i romkultur ett specialiseringsområde för dem som har någon annan yrkesexamen och som i sitt arbete använder kännedom i romkultur.

Instruktörer i romkultur kan på ett mångsidigt sätt vara aktiva i sociala nätverk och i yrkesövergripande arbetsgrupper. Instruktörerna kan ta emot och behandla specialfrågor och utmaningar i anslutning till romkulturen. Instruktörerna har färdigheter att i sitt arbete möta romska kunder, personer från andra kulturer, myndigheter samt representanter för olika yrkesgrupper eftersom de är medvetna om olika yrkesgruppers informationsbehov om romkulturen.

De som avlagt examen har färdigheter att fungera som sakkunniga eller i verkställande uppgifter inom olika organisationer som kräver mångsidig administration av arbetsuppgifterna samt färdigheter att fungera i en arbetsgemenskap.

De valfria examensdelarna gör det möjligt att avlägga yrkesexamen inom ett yrkesområde enligt personligt intresse, erfarenhet och kunnande.

Tryckt
ISBN 978-952-13-4682-8
ISSN 1798-8977

Online
ISBN 978-952-13-4683-5
ISSN 1798-8985

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.